

Kunstzinnig en creatief in de vrije tijd

Monitor Amateurkunst 2017 – Technisch rapport

nd de Lijk.
e aduic
am **A**teur

Inhoud

Inleiding	3
De Monitor Amateurkunst	3
Verantwoording steekproef en analyses	4
Monitorrapport 2017	4
Casestudies lokale infrastructuur	5
1 Wel of niet kunstzinnig of creatief in de vrije tijd	6
Inleiding	6
Beoefenaars en niet-beoefenaars	6
Demografische kenmerken	7
Geslacht, leeftijd en opleiding	7
Migratieachtergrond	8
Geografische spreiding	9
Andere vrijetijdsactiviteiten	11
Redenen om te stoppen en intentie om er later dit jaar weer mee te beginnen	12
2 Beoefenaars en beoefening nader bekeken	13
Inleiding	13
Soort kunstzinnige en creatieve activiteiten	13
Aantal activiteiten en tijdsbesteding	14
Uitgaven en inkomsten	15
Patroon van beoefening	17
Alleen of samen, in vereniging of informele groep	17
Vrijwilligerswerk voor vereniging of informele groep	18
3 Gebruik van voorzieningen	19
Werk-, oefen- en lesruimte	19
Thuis en/of elders	19
Welke ruimte buiten de deur	19
Docenten en deskundige begeleiding	20
Manieren om te leren en beter te worden	20
Leren van een docent of een kunstenaar	22
Oefenen en repeteren onder deskundige begeleiding	23
Podia om te laten horen, zien of lezen wat men doet of maakt	24
Beschikbaarheid en bereikbaarheid van voorzieningen	25
Informatie over en voor kunstzinnige en creatieve activiteiten	27
4 Vergelijking en trendgegevens	29
Trendgegevens 2009-2017	29
Vergelijking 2013, 2015 en 2017	30
Colofon	33

Inleiding

De Monitor Amateurkunst

Het LKCA houdt om de twee jaar een enquête onder een steekproef van ongeveer 5.000 personen van zes jaar en ouder die in Nederland wonen om gegevens te verzamelen over het beoefenen van kunstzinnige en creatieve activiteiten in de vrije tijd. Daaronder verstaan we het zelf beoefenen van beeldende activiteiten in ruime zin, muziek (inclusief zingen), dans, theater, creatief schrijven of kunstzinnige fotografie/film/video of computerkunst in de vrije tijd, dus niet op school of als beroep. De steekproef wordt aselekt getrokken uit TNS NIPObase, een panel dat circa 160.000 in Nederland woonachtige personen telt. Vragen hebben betrekking op het al dan niet beoefenen van deze activiteiten, op het soort activiteiten dat men beoefent, op de motieven waarmee en de manieren waarop men ze beoefent, en op de voorzieningen die men ervoor nodig heeft en gebruikt. Telkens een jaar na de enquête onder een steekproef uit de bevolking (beoefenaars én niet-beoefenaar) worden de respondenten die daarin te kennen gaven dat zij kunstzinnig of creatief actief waren, nog een keer bevraagd om in te zoomen op bepaalde onderwerpen in verband met die activiteiten.

Het LKCA zet sinds 2013 met deze geregelde, periodieke dataverzameling de Monitor Amateurkunst (MAK) voort die in 2009 door Kunstfactor, sectorinstituut voor de amateurkunst, werd opgezet en tot en met 2012 jaarlijks in opdracht van Kunstfactor werd uitgevoerd door Bureau Veldkamp. We noemen het nu de Nieuwe MAK, om vier redenen: ten eerste omdat het aantal respondenten sinds 2013 aanzienlijk is vergroot – ongeveer 5.000 in plaats van 1.000 personen – waardoor er meer analyses mogelijk zijn; ten tweede omdat de vragenlijst op bepaalde punten gewijzigd is en mede op verzoek van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) uitgebreid is met vragen over het gebruik van voorzieningen; ten derde omdat het LKCA sinds 2013 niet alleen de vragenlijst voor het bevolkingsonderzoek zelf opstelt maar ook de analyses uitvoert en op verschillende manieren rapporteert over het onderzoek; ten vierde omdat naast de 'grote NMAK', het bevolkingsonderzoek om de twee jaar (in plaats van jaarlijks), nu dus een enquête in de tussenliggende jaren onder beoefenaars wordt uitgevoerd (de 'kleine NMAK'). Het veldwerk (steekproef trekken en enquête uitvoeren) wordt net als voorheen in opdracht van het LKCA uitgevoerd door Bureau Veldkamp.

Tabel 1 Opzet van de Nieuwe Monitor Amateurkunst 2013-2017

	April 2013	April 2014	April 2015	April 2016	April 2017
'Grote NMAK'	Enquête onder steekproef van ongeveer 5.000 personen uit TNS NIPObase (bevolking vanaf zes jaar).		Enquête onder steekproef van ongeveer 5.000 personen uit TNS NIPObase (bevolking vanaf zes jaar).		Enquête onder steekproef van ongeveer 5.000 personen uit TNS NIPObase (bevolking vanaf zes jaar).

'Kleine NMAK'		Enquête onder beoefenaars in de grote NMAK van het voorgaande jaar. Thema: beoefening solo en in groep of vereniging; competenties van docenten.		Enquête onder beoefenaars in de grote NMAK van het voorgaande jaar. Thema: aanduiding eigen activiteit; motieven om voor aanbieder/vereniging te kiezen; muziekgenres; disciplines beeldend en media.	
---------------	--	--	--	---	--

Verantwoording steekproef en analyses

Dit rapport bevat resultaten van de digitale enquête die in april 2017 is gehouden onder een steekproef uit de bevolking van Nederland van zes jaar en ouder, gebruikmakend van de TNS NIPObase. Er werden ruim 8.500 personen benaderd van wie er 5.078 aan de enquête meewerkten; ruim 3.000 personen waren niet bereikbaar en een klein aantal maakte de vragenlijst niet af of weigerde deel te nemen. De respons is gewogen op ijkingsgegevens van de Gouden Standaard: normen van de organisatie van marktonderzoekbureaus (MOA) en CBS voor de representativiteit van steekproeven. Per leeftijdsgroep is apart gewogen op de vijf ijkingsvariabelen geslacht, leeftijd, opleiding, huishoudgrootte en regio. De respons is op deze kenmerken representatief voor de Nederlandse bevolking van zes jaar en ouder.

De databestanden van de 'grote NMAK' worden twee jaar na uitvoering van het onderzoek gedeponeerd bij DANS (Data Archiving and Networked Services), een instelling van NWO en KNAW die de toegankelijkheid van databestanden voor secundaire analyses door andere onderzoekers faciliteert.

Monitorrapport 2017

Na het eerste, inleidende hoofdstuk, waarin de opzet van de Nieuwe Monitor Amateurkunst uiteengezet en verantwoord wordt, laat het tweede hoofdstuk zien hoeveel mensen in Nederland in hun vrije tijd kunstzinnig of creatief actief zijn en hoe de beoefenaars zijn samengesteld naar een aantal achtergrondkenmerken, vergeleken met de niet-beoefenaars: leeftijd, geslacht, opleiding, inkomen en geografische spreiding. Tevens wordt gekeken of beoefenaars zich naast hun kunstzinnige en creatieve activiteiten ook in andere vormen van vrijetijdsbesteding van niet-beoefenaars onderscheiden: receptieve cultuurdeelname, vrijwilligerswerk, sport- en erfgoedbeoefening. Tot slot wordt nagegaan waarom mensen, die op het moment van de enquête niet actief waren maar dat voorheen wel waren, ermee zijn gestopt.

Het derde hoofdstuk gaat nader in op activiteiten van beoefenaars (wat ze doen), op hun motieven, op de intensiteit waarmee en de manier waarop ze hun kunstzinnige of creatieve activi-

teiten beoefenen. Dat betreft onder meer de vraag of ze individueel of samen met anderen actief zijn, in een vereniging of in een informele groep, hoe intensief ze ermee bezig zijn en hoeveel tijd en geld ze eraan besteden. Telkens wordt gekeken of wat men doet, en waarom en hoe men dat doet varieert naar geslacht en leeftijd.

In het vierde hoofdstuk staat de vraag centraal welke voorzieningen beoefenaars gebruiken voor hun kunstzinnige en creatieve activiteiten. We onderscheiden vier soorten van voorzieningen die mensen nodig hebben om iets te maken en te doen, te leren en aan anderen te laten zien, horen of lezen wat ze maken en doen: werk- en oefenruimte, deskundige docenten en begeleiders, podia (fysiek en online) en informatie. Ook wordt belicht waar ze die voorzieningen vinden, of ze er tevreden over zijn en of er voorzieningen zijn weggevallen of bijgekomen. Hierbij wordt telkens nagegaan of het gebruik van deze voorzieningen varieert met het soort activiteiten en met geografische factoren.

In het vijfde en laatste hoofdstuk worden cijfers voor 2017 op een aantal hoofdpunten vergeleken met die voor 2015, 2013 en voor eerdere jaren.

Casestudies lokale infrastructuur

Naast de enquêtes onder de bevolking en onder beoefenaars zijn in het oorspronkelijke plan van aanpak voor de NMAK ook casestudies in gemeenten opgenomen om inzicht te krijgen in de aard, omvang en dynamiek van de lokale markt en infrastructuur voor amateurkunst. De casestudies in Venlo, Alphen aan den Rijn en Nuenen die deel uitmaakten van de opzet van de NMAK en waarover in 2013 voor het eerst gerapporteerd werd in *Ruimte voor amateurkunst*, zijn in 2015 opgenomen in de 'Casestudies lokale stelsels voor actieve cultuurparticipatie', een meerjarig onderzoek van het LKCA naar veranderingen in de infrastructuur voor actieve cultuurparticipatie. Het heeft naast de drie bovengenoemde gemeenten tevens betrekking op de gemeenten Houten, Hardenberg en Achtkarspelen.

Ontwikkelingen in de zes gemeenten worden in de periode 2013-2017 gevolgd. Daarvoor worden documenten en beschikbare statistische informatie bestudeerd, interviews en gesprekken gehouden met diverse betrokkenen en belanghebbenden en andere beschikbare bronnen geraadpleegd. Over de casestudies wordt afzonderlijk gepubliceerd via de Portal Overheidsbeleid van het LKCA (<http://www.lkca.nl/beleid>). Resultaten van de NMAK-enquêtes worden daarin als achtergrondinformatie gebruikt. Omgekeerd kunnen de casestudies gebruikt worden om uitkomsten van de NMAK te illustreren of te interpreteren en om de 'kleine NMAK' (volgende editie in april 2018) voor te bereiden.

1 Wel of niet kunstzinnig of creatief in de vrije tijd

Inleiding

In april 2017 en/of de twaalf maanden ervoor deed 40% van de Nederlandse bevolking van zes jaar en ouder in de vrije tijd iets kunstzinnigs of creatiefs of nam daar les in. Dit hoofdstuk laat zien hoe de beoefenaars zijn samengesteld naar een aantal achtergrondkenmerken, vergeleken met de niet-beoefenaars: leeftijd, geslacht, opleiding, inkomen en geografische spreiding. Dit jaar werd voor het eerst ook gevraagd naar de migratieachtergrond. Tevens wordt gekeken of beoefenaars zich naast hun kunstzinnige en creatieve activiteiten ook in andere vormen van vrijetijdsbesteding van niet-beoefenaars onderscheiden: receptieve cultuurdeelname, vrijwilligerswerk, sport- en erfgoedbeoefening. Tot slot wordt nagegaan waarom mensen, die op het moment van de enquête niet actief waren maar voorheen wel, ermee zijn gestopt.

Beoefenaars en niet-beoefenaars

Het eerste deel van de vragenlijst voor de NMAK diende om vast te stellen of men zelf iets kunstzinnigs of creatiefs doet of daar les in heeft in de vrije tijd. Kunstzinnige of creatieve activiteiten worden in de introductie als volgt omschreven:

'Onder kunstzinnige of creatieve activiteiten verstaan we bijvoorbeeld schilderen, tekenen, pottenbakken, sieraden maken, wandkleden maken, kleding ontwerpen, muziek maken, zingen in een koor, spelen in een orkest of een bandje, dj'en, toneel spelen, meedoen aan een dansgroep, gedichten schrijven, raps maken, fan art op internet, kunstzinnige foto's of films maken, een gamedesign maken, et cetera. Les nemen, een cursus volgen of een workshop doen om dit te leren of er beter in te worden vallen hier ook onder. Het gaat om iets waar je zelf actief mee bezig bent, dus niet om concertbezoek, naar de film gaan en dergelijke.'

Respondenten werd na deze omschrijving gevraagd of ze op het moment van bevragen (in april 2017) en/of in de twaalf maanden ervoor in hun vrije tijd iets deden aan of les hadden in een of meer van de volgende kunstzinnige of creatieve activiteiten:

- beeldende activiteiten;
- muziek (ook zang);
- dans;
- theater;
- creatief schrijven;
- kunstzinnige fotografie/film/video/computerkunst;
- andere kunstzinnige of creatieve activiteiten.

Bij het aantikken van de eerste zes categorieën kreeg de respondent telkens een reeks van activiteiten te zien die onder deze hoofdactiviteiten vallen.

In het volgende wordt met 'muziek' altijd muziek én zang bedoeld, tenzij nadrukkelijk anders is aangegeven. De verzamelcategorie 'kunstzinnige fotografie/film/video, computerkunst' wordt voortaan korthedshalve met 'media' aangeduid.

Tabel 2 Percentage van de bevolking en het aantal personen dat een kunstzinnige of creatieve activiteit beoefent of daar les in heeft in april 2017 en/of de twaalf maanden ervoor

	Aantal respondenten	Beoefenaar in april 2017 en/of 12 maanden ervoor	Aantal beoefenaars ≥ 6 jaar
		%	N (mln.)
Beeldende activiteiten	994	20	3,1
Muziek	947	19	3,0
Dans	429	9	1,4
Theater	259	5	0,8
Creatief schrijven	334	7	1,1
Media	620	12	2,0
Totaal	2043	40	6,4

Bevolking van zes jaar en ouder. De som van percentages is hoger dan het totaalpercentage omdat men meer dan één activiteit kan beoefenen.

Demografische kenmerken

Geslacht, leeftijd en opleiding

Tabel 3 Percentage van de bevolking dat een kunstzinnige of creatieve activiteit beoefent of daar les in heeft, naar geslacht

	Man	Vrouw	Aantal beoefenaars ≥ 6 jaar
	%	%	%
Beeldende activiteiten	10	30	20
Muziek	17	20	19
Dans	4	13	9
Theater	4	6	5
Creatief schrijven	4	9	7
Media	11	14	12
Totaal	32	49	40

Tabel 4 Percentage van de bevolking dat een kunstzinnige of creatieve activiteit beoefent of daar les in heeft, naar leeftijd

	6-11 jaar	12-19 jaar	20-34 jaar	35-49 jaar	50-64 jaar	65+	Alle beoefenaars
	%	%	%	%	%	%	%
Beeldende activiteiten	36	24	19	16	17	19	20
Muziek	41	29	18	15	15	14	19
Dans	30	16	8	5	4	5	9
Theater	15	10	4	4	3	3	5
Creatief schrijven	11	12	8	5	4	5	7
Media	13	20	14	12	11	7	12
Totaal	67	49	40	36	37	35	40

Bevolking van zes jaar en ouder. Kruistabellen per activiteit (ja/nee) naar leeftijd.

Migratieachtergrond

Tabel 5 Percentage van de bevolking dat een kunstzinnige of creatieve activiteit beoefent of daar les in heeft, naar migratieachtergrond

	Beoefenaar in april 2017 en/of 12 maanden ervoor		
	Westers	Niet-Westers	Totaal
	%	%	%
Personen met een migratieachtergrond	38	43	40
Personen met een migratieachtergrond: eerste generatie	39	29	33
Personen met een migratieachtergrond: tweede generatie	38	50	42
Personen met een Nederlandse achtergrond	40		
Bevolking > 6 jaar			40

Bevolking van zes jaar en ouder. Personen met een migratieachtergrond zijn personen van wie tenminste een ouder in het buitenland is geboren. Wanneer deze personen ook zelf in het buitenland zijn geboren behoren ze tot de eerste generatie en wanneer ze in Nederland zijn geboren tot de tweede generatie. Verder maken we onderscheid tussen een westerse en niet-westerse herkomst. Westers staat voor Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika en Oceanië, inclusief Indonesië en Japan. Niet-westers staat voor Afrika, Latijns-Amerika en Azië (inclusief Turkije) (definitie CBS).

Geografische spreiding

Tabel 6 Geografische spreiding van beoefenaars en niet-beoefenaars

Provincie	Beoefenaars	Niet-beoefenaars	Bevolking ≥ 6 jaar
	%	%	%
Groningen	5	3	4
Friesland	3	4	4
Drenthe	3	3	3
Overijssel	7	7	7
Gelderland	13	12	12
Utrecht	7	8	7
Noord-Holland	15	18	17
Zuid-Holland	21	21	21
Zeeland	2	2	2
Flevoland	2	2	2
Noord-Brabant	15	14	15
Limburg	7	7	7
	100	100	100
Nielsen-indeling	Beoefenaar	Niet-beoefenaar	Bevolking ≥ 6 jaar
Drie grote gemeenten & 6 Randgemeenten	16	15	15
West (Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland excl. drie grote gemeenten en randgemeenten)	28	31	30
Noord (Groningen, Friesland, Drenthe)	11	10	10
Oost (Overijssel, Gelderland, Flevoland)	22	21	21
Zuid (Zeeland, Noord-Brabant, Limburg)	24	23	24
Totaal	100	100	100
Gemeentegrootte	Beoefenaar	Niet-beoefenaar	Bevolking ≥ 6 jaar
Meer dan 400.000	12	12	12
100.000 - 400.000	26	24	25
50.000 - 100.000	18	20	19
20.000 - 50.000	36	35	36
10.000 - 20.000	8	8	8
5.000 - 10.000	1	1	1
Minder dan 5.000	~0	~0	~0
Totaal	100	100	100

Stedelijkheid	Beoefenaar	Niet-beoefenaar	Bevolking ≥ 6 jaar
Zeer sterk stedelijk (2500 of meer inwoners\km ²)	24	22	23
Sterk stedelijk (1500 tot 2500 inwoners\km ²)	32	33	32
Matig stedelijk (1000 tot 1500 inwoners\km ²)	18	18	18
Weinig stedelijk (500 tot 1000 inwoners\km ²)	19	19	19
Niet stedelijk (Minder dan 500 inwoners\km ²)	7	9	8
	100	100	100

Bevolking van zes jaar en ouder. #~0 betekent meer dan 0 maar minder dan 0,5: bij afronding op hele getallen zou dit 0 zijn. Totaalpercentage kan iets meer of minder dan 100 zijn wegens afronding van percentages op hele getallen.

Tabel 7 Verhouding tussen beoefenaars en niet-beoefenaars per provincie, naar Nielsen-indeling, gemeentegrootte en stedelijkheid

Provincie	Beoefenaar	Niet-beoefenaar
	%	%
Groningen	50	50
Friesland	39	61
Drenthe	40	60
Overijssel	41	60
Gelderland	42	58
Utrecht	39	61
Noord-Holland	37	63
Zuid-Holland	40	60
Zeeland	40	60
Flevoland	37	63
Noord-Brabant	42	58
Limburg	39	61
Totaal	40	60
Nielsen-indeling	Beoefenaar	Niet-beoefenaar
Drie grote gemeenten & 6 Randgemeenten	41	59
West (Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland excl. drie grote gemeenten en randgemeenten)	38	62
Noord (Groningen, Friesland, Drenthe)	43	57
Oost (Overijssel, Gelderland, Flevoland)	41	59
Zuid (Zeeland, Noord-Brabant, Limburg)	41	59
Totaal	40	60

Gemeentegrootte	Beoefenaar	Niet-beoefenaar
Meer dan 400.000	41	59
100.000 - 400.000	42	58
50.000 - 100.000	37	63
20.000 - 50.000	40	60
10.000 - 20.000	41	60
5.000 - 10.000	33	67
Minder dan 5.000	50	50
Totaal	40	60
Stedelijkheid	Beoefenaar	Niet-beoefenaar
Zeer sterk stedelijk (2500 of meer inwoners\km ²)	42	58
Sterk stedelijk (1500 tot 2500 inwoners\km ²)	40	60
Matig stedelijk (1000 tot 1500 inwoners\km ²)	40	60
Weinig stedelijk (500 tot 1000 inwoners\km ²)	40	60
Niet stedelijk (Minder dan 500 inwoners\km ²)	36	64
Totaal	40	60

Bevolking van zes jaar en ouder. Totaalpercentage kan iets meer of minder dan 100 zijn wegens afronding van percentages op hele getallen.

Andere vrijetijdsactiviteiten

Tabel 8 Percentage van beoefenaars en niet-beoefenaars van een kunstzinnige of creatieve activiteit die (ook) andere activiteiten in de vrije tijd beoefenen

	Beoefenaar	Niet-beoefenaar	Bevolking ≥ 6 jaar
	%	%	%
Bezoek tentoonstellingen	55	31	40
Bezoek voorstellingen	56	36	44
Bezoek concerten	48	31	38
Bezoek bioscoop of filmhuis	73	59	65
Lezen: romans/thrillers/gedichten/etc.	63	43	51
Een of meer van deze culturele activiteiten	92	79	84
Doet aan sport	63	52	56
Doet vrijwilligerswerk	47	33	38
Heeft erfgoedhobby	29	12	19

Bevolking van zes jaar en ouder. Kruistabellen per andere activiteit (ja/nee) naar beoefening .

Redenen om te stoppen en intentie om er later dit jaar weer mee te beginnen

Tabel 9 Redenen om te stoppen met kunstzinnige of creatieve activiteiten

<i>Redenen om te stoppen</i>	%
Cursus is afgelopen/tijdelijke stop/seizoensgebonden	11
Geen tijd/andere prioriteiten	46
Te duur	2
Geen (geschikt) aanbod	2
Ik doe het nog wel, maar minder intensief	1
Ziekte	7
Geen behoefte/interesse meer	10
Niet nader te classificeren/onbekend	25

Tabel 10 Intentie om later dit jaar (2017) weer te beginnen met creatieve activiteiten

	Niet actief in april 2017, wel in twaalf maanden ervoor	Niet actief in april 2017 en in de twaalf maanden ervoor, dáárvoor wel.
	%	%
Ja (waarschijnlijk of zeker)	54	4
Nee (waarschijnlijk of zeker niet)	26	73
Weet het nog niet	20	24

2 Beoefenaars en beoefening nader bekeken

Inleiding

Dit hoofdstuk gaat nader in op activiteiten van beoefenaars (wat ze doen), op de intensiteit waarmee en de manier waarop ze hun kunstzinnige of creatieve activiteiten beoefenen. Dat betreft onder meer de vraag of ze individueel of samen met anderen actief zijn, in een vereniging of in een informele groep, hoe intensief ze ermee bezig zijn en hoeveel tijd en geld ze eraan besteden. Telkens wordt gekeken of activiteiten, motieven en wijze van beoefening variëren naar geslacht en leeftijd.

Soort kunstzinnige en creatieve activiteiten

Tabel 11 Percentage mannelijke en vrouwelijke beoefenaars per soort activiteit

	Man	Vrouw	Totaal
	%	%	%
Beeldende activiteiten	30	61	49
Muziek	54	41	46
Dans	13	26	21
Theater	14	12	13
Creatief schrijven	14	18	16
Media	34	28	30

Beoefenaars van een of meer soorten activiteiten. Kruistabellen per activiteit (ja/nee) naar geslacht.

Tabel 12 Verdeling beoefenaars over de leeftijdsgroepen, per soort activiteit

	6-11 jaar	12-19 jaar	20-34 jaar	35-49 jaar	50-64 jaar	65+
	%	%	%	%	%	%
Beeldende activiteiten	13	12	19	18	19	18
Muziek	16	16	19	17	17	14
Dans	26	20	19	13	11	11
Theater	22	20	17	17	13	10
Creatief schrijven	12	19	25	18	14	13
Media	8	17	23	22	19	11
Totaal beoefenaars	12	13	20	20	20	16

Beoefenaars van kunstzinnige of creatieve activiteiten. Kruistabellen per activiteit (ja/nee) naar leeftijd.

Tabel 13 Percentage muziekbeoefenaars die een bepaald soort muziek spelen of zingen, naar leeftijd

	6-11 jaar	12-19 jaar	20-34 jaar	35-49 jaar	50-64 jaar	65+	Alle beoe- fenaars
	%	%	%	%	%	%	%
Pop\rock	34	58	57	63	38	18	46
Klassieke muziek	18	33	32	27	32	41	30
Wereldmuziek	10	23	14	13	17	18	16
Musical	14	18	15	14	15	11	14
Volksmuziek	10	10	11	9	16	30	14
Religieuze muziek	5	6	8	10	16	17	10
Harmonie\fanfare\brassband	7	5	12	8	11	7	9
Dance\house	10	14	10	9	2	1	8
Jazz	0	9	8	9	8	7	7
Opera\operette	0	1	3	2	5	6	3
Shanty	0	3	0	2	3	8	3
Kindermuziek	7	1	0	1	0	0	2
Ander muziekgenre	22	12	9	12	9	6	12

Muziekbeoefenaars. Som van percentages per kolom kan >100% zijn omdat meerdere antwoorden mogelijk zijn. Kruistabellen per soort muziek (ja/nee) naar leeftijd.

Aantal activiteiten en tijdsbesteding

Tabel 14 Percentage beoefenaars dat een of meer activiteiten doet, per soort activiteit

	Beelden- de acti- viteiten	Muziek	Dans	Theater	Creatief schrij- ven	Media	Alle beoe- fenaars
	%	%	%	%	%	%	%
1	41	39	27	13	13	30	57
2>	59	61	73	87	87	70	43

Beoefenaars van kunstzinnige of creatieve activiteiten.

Tabel 15 Gemiddeld aantal uren per week dat beoefenaar aan de activiteit besteedt, per soort activiteit

	Min-der dan één uur per week	1 à 2 uur per week	3 à 4 uur per week	5 à 8 uur per week	9-16 uur per week	17-24 uur per week	25-32 uur per week	33-40 uur per week	Meer dan 40 uur per week
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Beeldende activiteiten	24	33	21	10	6	4	1	1	0
Muziek	17	33	28	13	5	1	1	0	1
Dans	19	53	17	7	3	0	1	0	0
Theater	38	32	18	5	6	0	0	0	1
Creatief schrijven	40	24	20	10	5	1	0	0	0
Media	39	32	16	9	2	1	1	1	0

Beoefenaars van kunstzinnige of creatieve activiteiten die in de vier weken voor de enquête tenminste een kwartier besteedden aan de genoemde activiteit. Gevraagd is hoeveel tijd per week men er gemiddeld in de afgelopen vier weken aan besteedde, dus niet apart hoeveel uren men aan de activiteit zelf besteedde en aan bijvoorbeeld reistijd.

Tabel 16 Hoofdsort: enige activiteit of activiteit waar men de meeste tijd aan besteedt

Hoofdsort	%
Beeldende activiteiten	32
Muziek	32
Dans	11
Theater	4
Creatief schrijven	6
Media	15
Totaal	100

Beoefenaars van kunstzinnige of creatieve activiteiten.

Uitgaven en inkomsten

Kunstzinnige en creatieve activiteiten in de vrije tijd kosten naast tijd ook geld. Aan alle beoefenaars is gevraagd om aan te geven wat zij maandelijks gemiddeld uitgeven aan hun kunstzinnige of creatieve activiteiten, zoals contributie voor een vereniging, les- en cursusgelden et cetera. Tevens is een open vraag gesteld naar eenmalige grotere uitgaven.

Tabel 17 Uitgaven per maand voor kunstzinnige of creatieve activiteiten: gemiddeld en mediaan

Kostenposten	Bedrag>0	Uitgaven hiervoor per maand	Uitgaven hiervoor per maand
	%	gemiddeld €	* mediaan €
Contributie	30	49	20
Les- of cursusgelden	31	72	33
Vervoer	24	31	15
Vergoeding gebruik instrumenten, apparatuur e.d.	13	57	17
Huur, werk- of oefenruimte	4	64	16
Andere kosten	23	47	20
Totaal	67	98	40

Beoefenaars van kunstzinnige of creatieve activiteiten die bij een of meer genoemde kostenposten een bedrag per maand van meer dan 0 euro invulden. *De mediaan is de middelste waarde van de verdeling: 50% van de beoefenaars besteedde minder dan dit bedrag, 50% meer; de mediaan is minder gevoelig voor een klein aantal heel hoge bedragen dan het gemiddelde.

Tabel 18 Uitgaven per maand voor kunstzinnige en creatieve activiteiten, naar activiteit (hoofdsoort)

	Beeldende activiteiten	Muziek	Dans	Theater	Creatief schrijven	Media	Totaal
	%	%	%	%	%	%	%
Nihil	32	28	21	25	58	50	34
€ 1-50	45	40	48	43	25	26	40
€ 51-100	11	17	16	12	6	10	13
€ 101-200	5	8	6	8	4	10	7
> € 200	7	8	9	11	7	4	7

Beoefenaars van kunstzinnige of creatieve activiteiten. Som van uitgaven voor contributies, les- of cursusgelden, vervoerskosten, vergoedingen voor het gebruik van instrumenten en apparatuur en huur van werk- of oefenruimte.

Patroon van beoefening

Tabel 19 Patroon van beoefening per soort activiteit

	Beeldende activiteiten	Muziek	Dans	Theater	Creatief schrijven	Media	Alle beoefenaars
	%	%	%	%	%	%	%
Hele jaar door, (bijna) elke dag	17	24	9	3	12	8	20
Hele jaar door, (bijna) elke week	34	45	51	24	20	28	41
Hele jaar door, (bijna) elke maand	20	12	17	13	33	29	16
Een deel van het jaar, bijv. paar maanden	9	7	9	16	11	13	8
Af en toe in de afgelopen 12 maanden	20	12	14	44	24	22	16
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

Beoefenaars van kunstzinnige of creatieve activiteiten. Het patroon van beoefening is per soort activiteit gevraagd. Als iemand meerdere activiteiten beoefent, wordt de ene activiteit waarschijnlijk intensiever beoefend dan de andere. De percentages voor alle beoefenaars (de laatste kolom) gelden voor de enige activiteit die men beoefent óf – indien men meer dan één soort activiteiten beoefent – voor de activiteit waar men de meeste tijd aan besteedt; dat leidt in die totaalkolom tot enige onderschatting van de intensiteit van beoefening, omdat iemand die bijna maandelijks drie activiteiten beoefent waarschijnlijk bijna iedere week wel een daarvan doet.

Alleen of samen, in vereniging of informele groep

Tabel 20 Beoefening alleen of samen met anderen, naar soort activiteit (hoofdsoort)

	Beeldende activiteiten	Muziek	Dans	Theater	Creatief schrijven	Media	Alle beoefenaars
	%	%	%	%	%	%	%
Altijd alleen	39	23	7	5	68	44	31
Meestal alleen maar soms ook samen met anderen	36	28	7	7	28	41	30
Even vaak alleen als samen met anderen	5	10	9	5	3	7	7
Soms alleen maar meestal samen met anderen	8	14	14	16	1	4	10
Nooit alleen, altijd samen met anderen	11	25	63	67	1	4	22
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

Beoefenaars van kunstzinnige of creatieve activiteiten.

Tabel 21 Lid van vereniging of informele groep, naar soort activiteit (hoofdsoort)

	Beeldende activiteiten	Muziek	Dans	Theater	Creatief schrijven	Media	Alle beoefenaars
	%	%	%	%	%	%	%
Alleen lid van vereniging	7	24	30	32	7	6	16
Alleen lid van informele groep	25	17	11	11	23	12	18
Lid vereniging en informele groep	5	10	9	14	3	4	7
Geen van beide	64	49	50	43	67	78	59
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

Beoefenaars van kunstzinnige of creatieve activiteiten.

Tabel 22 Lid van vereniging of informele groep, naar leeftijd

	6-11 jaar	12-19 jaar	20-34 jaar	35-49 jaar	50-64 jaar	65+	Alle beoefenaars
	%	%	%	%	%	%	%
Alleen lid van vereniging	25	15	10	10	17	22	16
Alleen lid van informele groep	14	12	16	26	19	20	18
Lid vereniging en informele groep	8	5	6	8	6	9	7
Geen van beide	53	68	68	57	58	49	59
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

Beoefenaars van kunstzinnige of creatieve activiteiten.

Vrijwilligerswerk voor vereniging of informele groep

Van de beoefenaars die lid zijn van een of meer verenigingen en/of informele groepen doet over het geheel genomen 56% wel eens vrijwilligerswerk voor de vereniging of groep. Onder degenen die lid zijn van een vereniging én van een informele groep is dat aandeel nog hoger (70%). Het betreft uiteenlopende vormen van vrijwilligerswerk, van schoonmaken en onderhoud van een accommodatie, bardiensten draaien en publiciteit regelen tot voorstellingen en uitvoeringen organiseren en projecten doen, financiële zaken regelen en overleg voeren met de gemeente, et cetera.

3 Gebruik van voorzieningen

Werk-, oefen- en lesruimte

Thuis en/of elders

Tabel 23 Soort ruimte waar men gebruik van maakt, naar activiteit (hoofdsoort)

	Beeldende activiteiten	Muziek	Dans	Theater	Creatief schrijven	Media	Alle beoefenaars
	%	%	%	%	%	%	%
Eigen woonruimte	73	59	20	13	86	72	61
Aparte ruimte bij eigen woning	16	10	7	4	12	16	12
Ruimte ergens anders	27	51	86	85	15	30	43

Beoefenaars van kunstzinnige of creatieve activiteiten. Kruistabellen per soort ruimte (ja/nee) naar activiteit (hoofdsoort). Som van percentages per kolom >100% omdat meerdere antwoorden mogelijk zijn.

Welke ruimte buiten de deur

Tabel 24 Welke ruimte elders, buiten de deur, naar activiteit (hoofdsoort)

	Beeldende activiteiten	Muziek	Dans	Theater	Creatief schrijven	Media	Alle beoefenaars
	%	%	%	%	%	%	%
Buurthuis/wijkcentrum/activiteiten-centrum	21	18	15	11	5	2	16
School of BSO	21	13	8	21	49	14	15
Kerkgebouw	4	31	1	3	4	7	14
Verenigingsgebouw	11	19	12	10	0	8	14
Ruimte in of bij woning van iemand anders	26	10	2	6	26	16	12
Buiten, in de natuur	8	1	3	4	33	76	12
Dansschool	0	1	49	1	0	0	11
Centrum voor de kunsten of muziekschool	7	12	5	16	0	2	8
Sportaccommodatie	4	3	15	8	6	9	7
Theater of concertgebouw	1	3	3	33	0	2	5
Café/restaurant/hotel	1	6	5	3	16	6	5
Verzorgingshuis, zorgcentrum	5	5	4	2	0	2	4
Bibliotheek	0	0	0	0	15	0	0
Andere ruimte	14	8	2	6	17	16	9

Beoefenaars die gebruik maken van ruimte buiten hun eigen woning. Kruistabellen per soort ruimte (ja/nee) naar activiteit (hoofdsoort). Som van percentages per kolom >100% omdat meerdere antwoorden mogelijk zijn.

Tabel 25 Welke ruimte elders, buiten de deur, naar leeftijd

	6-11 jaar	12-19 jaar	20-34 jaar	35-49 jaar	50-64 jaar	65+	Alle be- oefe- naars
	%	%	%	%	%	%	%
Buurthuis/wijkcentrum/activiteiten- centrum	13	4	9	13	25	26	16
School of BSO	31	44	10	7	8	5	15
Kerkgebouw	8	8	7	15	17	26	14
Verenigingsgebouw	9	6	9	13	19	22	14
Ruimte in of bij woning van iemand anders	8	10	15	16	10	14	12
Buiten, in de natuur	1	16	17	15	11	9	12
Dansschool	16	17	15	12	5	3	11
Centrum voor de kunsten of muziek- school	16	6	11	9	4	5	8
Sportaccommodatie	4	10	9	9	5	5	7
Theater of concertgebouw	2	6	6	7	5	3	5
Café/restaurant/hotel	1	5	4	5	8	4	5
Verzorgingshuis, zorgcentrum	0	0	1	3	5	14	4
Bibliotheek	0	0	2	0	0	0	0
Andere ruimte	5	9	13	12	10	5	9

Docenten en deskundige begeleiding

Manieren om te leren en beter te worden

Tabel 26 Manieren op beter te worden en te leren naar activiteit (hoofdsoort)

	Beel- dende activi- teiten	Muziek	Dans	Thea- ter	Crea- tief schrij- ven	Media	Alle be- oefe- naars
	%	%	%	%	%	%	%
Gewoon doen, spelen of maken, daar- door leer ik/leren we vanzelf	55	42	26	35	52	57	47
Geregeld repeteren/oefenen	14	56	35	40	10	17	31
Ik leer van digitale voorbeelden of in- structies, via internet of speciale app	33	19	10	1	17	40	24
Ik heb les	11	25	52	35	7	6	20
Ik doe wel eens mee aan een workshop	21	9	17	10	9	15	15
Ik lees erover en doe oefeningen uit een boek	17	11	2	5	12	14	12

Ik volg een cursus	6	3	8	4	4	7	5
Ik leer van een televisieprogramma of dvd	3	3	4	3	2	6	3
Nee, geen van deze	18	13	14	26	29	15	16

Beoefenaars van kunstzinnige of creatieve activiteiten. Kruistabellen per manier om te leren (ja/nee) naar activiteit (hoofdsoort). Som van percentages per kolom >100% omdat meerdere antwoorden mogelijk zijn.

Tabel 27 Manieren om beter te worden en te leren, naar leeftijd

	6-11 jaar	12-19 jaar	20-34 jaar	35-49 jaar	50-64 jaar	65+	Alle beoefenaars
	%	%	%	%	%	%	%
Gewoon doen, spelen of maken, daardoor leer ik/leren we vanzelf	47	47	52	53	45	36	47
Geregeld repeteren/oefenen	32	38	30	27	30	32	31
Ik leer van digitale voorbeelden of instructies, via internet of speciale app	15	27	28	30	27	16	24
Ik heb les	42	32	18	14	11	13	20
Ik doe wel eens mee aan een workshop	7	7	11	20	21	16	15
Ik lees erover en doe oefeningen uit een boek	8	11	12	14	16	11	12
Ik volg een cursus	5	3	5	6	7	5	5
Ik leer van een televisieprogramma of dvd	6	3	2	4	3	2	3
Nee, geen van deze	12	13	16	14	16	25	16

Beoefenaars van kunstzinnige of creatieve activiteiten. Kruistabellen per manier om te leren (ja/nee) naar leeftijd. Manieren van leren zijn hier gerangschikt van meest naar minst genoemd. Som van percentages per kolom >100% omdat meerdere antwoorden mogelijk zijn.

Tabel 28 Digitale middelen om te leren en beter te worden

<i>Digitale middelen</i>	%
Filmpjes en voorbeelden op Youtube, Facebook, etc.	92
Lesmateriaal downloaden	25
Online community	21
Speciale apps	13
Andere manier	4

Beoefenaars die leren met digitale middelen. Digitale middelen zijn hier gerangschikt van meest naar minst genoemd. Som van percentages per kolom >100% omdat meerdere antwoorden mogelijk zijn.

Leren van een docent of een kunstenaar

Tabel 29 Les, cursus of workshop: bij een docent of een kunstenaar, naar activiteit (hoofdsoort)

	Beeldende activiteiten	Muziek	Dans	Theater	Creatief schrijven	Media	Alle beoefenaars
	%	%	%	%	%	%	%
Bij een docent	25	75	81	68	50	36	56
Bij een kunstenaar	46	10	9	15	22	22	22

Beoefenaars die les hebben, een cursus volgen of wel eens aan een workshop meedoen. Kruistabellen per categorie van begeleider (ja/nee) naar activiteit (hoofdsoort). Som van percentages per kolom >100% omdat meerdere antwoorden mogelijk zijn.

Tabel 30 Werkzaamheid van docent of kunstenaar, naar activiteit (hoofdsoort)

	Beeldende activiteiten	Muziek	Dans	Theater	Creatief schrijven	Media	Totaal
	%	%	%	%	%	%	%
Zelfstandig, eigen praktijk	68	54	45	34	28	44	53
Zelfstandig in een groepspraktijk	6	7	11	16	18	11	9
Bij vereniging, instelling of bedrijf	19	34	40	36	34	27	31
Weet ik niet	16	10	8	14	20	25	13

Beoefenaars die les hebben, een cursus volgen of wel eens aan een workshop meedoen bij of van een docent of kunstenaar. Kruistabellen per categorie docent of begeleider (ja/nee) naar activiteit (hoofdsoort). Som van percentages kan >100% zijn omdat meerdere antwoorden mogelijk zijn.

Tabel 31 Soort organisatie waar docent of kunstenaar volgens beoefenaar werkzaam is

	%
Muziekschool	24
Dansschool	23
Vereniging	12
Centrum voor de Kunsten	11
Creativiteitscentrum	7
(Jeugd)theaterschool	7
Cultureel centrum (of Kulturhus)	6
Buurthuis	5
Sportschool	4
Volksuniversiteit	4
Docentencollectief/-coöperatie	4
Bibliotheek	1
Anders	16

Beoefenaars die les hebben, een cursus volgen of wel eens aan een workshop meedoen bij of van een docent of kunstenaar die bij een vereniging, instelling of bedrijf werkt. Categorieën zijn hier gerangschikt van meest naar minst genoemd. Som van percentages kan >100% zijn omdat meerdere antwoorden mogelijk zijn.

Tabel 32 Tevredenheid over les, cursus of workshop

	Inrichting van locatie	Niveau van lessen/workshops	Organisatie van lessen/workshops	Kwaliteit van docent/begeleider	Prijs die ik ervoor betaal
	%	%	%	%	%
Heel tevreden	66	74	72	79	59
Tamelijk tevreden	33	25	28	20	38
Niet tevreden	1	1	0	1	4
Totaal	100	100	100	100	100

Beoefenaars die les hebben, een cursus volgen of wel eens aan een workshop meedoen bij of van een docent of kunstenaar.

Tabel 33 Tevredenheid over de prijs van les, cursus of workshop naar categorie docent/kunstenaar

	Zelfstandig, eigen praktijk	Zelfstandig in een groepspraktijk	Bij vereniging, instelling of bedrijf	Totaal
	%	%	%	%
Heel tevreden	62	60	56	59
Tamelijk tevreden	35	38	38	38
Niet tevreden	3	1	7	4

Beoefenaars die les hebben, een cursus volgen of wel eens aan een workshop meedoen bij of van een docent of kunstenaar.

Oefenen en repeteren onder deskundige begeleiding

Tabel 34 Oefenen en repeteren met of zonder deskundige begeleiding, naar leeftijd

	6-11 jaar	12-19 jaar	20-34 jaar	35-49 jaar	50-64 jaar	65+	Totaal
	%	%	%	%	%	%	%
Altijd met begeleiding	17	18	19	18	30	43	25
Meestal met begeleiding	29	16	15	10	17	8	15
Ongeveer even vaak met begeleiding als zonder	14	12	11	10	15	11	12
Meestal zonder begeleiding	31	22	24	28	11	14	21
Altijd zonder begeleiding	9	31	32	34	27	25	27
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

Beoefenaars die geregeld oefenen of repeteren om te leren en beter te worden in hun activiteit.

Tabel 35 Hoe komt u aan geschikte, deskundige begeleiding?

	%
Die regel ik zelf	20
Die regelen we met de groep waar ik in zit	21
Via de vereniging of club waar ik lid van ben	51
Via een centrum voor de kunsten, muziekschool, o.i.d.	14
Via (een leerkracht van) school	2
Anders, namelijk...	5

Beoefenaars die geregeld oefenen of repeteren om te leren en beter te worden in hun activiteit en dat wel eens onder deskundige begeleiding doen. Som van percentages >100% omdat meerdere antwoorden mogelijk zijn.

Podia om te laten horen, zien of lezen wat men doet of maakt

Tabel 36 Afgelopen jaar wel eens opgetreden, werk tentoongesteld of laten horen of lezen en waar of via welke kanalen, naar activiteit (hoofdsoort) en soort podia

	Beel- dende activitei- ten	Muziek	Dans	Thea- ter	Crea- tief schrij- ven	Media	Totaal
	%	%	%	%	%	%	%
Ja, wel eens opgetreden (etc.)	16	46	28	53	21	20	29
Theater-, Dans- of concertzaal	13	27	62	64	8	4	28
Kerkgebouw, synagoge of moskee	9	46	0	9	10	5	26
Sociale media	37	11	15	7	27	56	21
Buurthuis, wijkgebouw	20	25	17	12	6	5	19
Openbare ruimte buiten	18	22	13	16	0	9	17
Verzorgingshuis, zorgcentrum	9	25	11	5	0	1	16
Festival, concours	4	22	13	0	0	0	13
School	12	14	8	12	0	3	11
Internetpodia	23	6	0	6	41	18	11
Zalencentrum	1	18	5	6	6	3	11
Café, horeca	3	16	6	5	8	4	10
Sportzaal	3	6	16	0	0	0	5
Tijdschrift, krant, gedrukte media	3	4	4	8	17	5	5
Galerie, museum, expositieruimte voor kunst	12	2	0	4	0	6	4
Anders, namelijk	15	10	7	5	28	21	12

In de bovenste rij, vetgedrukt ('Ja, wel eens opgetreden') staan percentages op het aantal beoefenaars per activiteit (hoofdsoort) en op het totaal van beoefenaars. Percentages in de rijen daaronder hebben betrekking op beoefenaars per activiteit die wel eens hebben opgetreden, hun werk hebben tentoongesteld of hebben laten horen of lezen. Kruistabellen per soort podium (ja/nee) naar activiteit (hoofdsoort). Som van percentages >100% omdat meerdere antwoorden mogelijk zijn.

Beschikbaarheid en bereikbaarheid van voorzieningen

Vragen over de beschikbaarheid en bereikbaarheid van voorzieningen zijn gesteld aan beoefenaars die gebruik maken van werk-, oefen- of lesruimte buiten de deur, les hebben, een workshop doen en/of wel eens onder deskundige begeleiding oefenen en studeren, of wel eens optreden, tentoonstellen en dergelijke om anderen te tonen wat ze doen of maken.

Tabel 37 Voorzieningen in de buurt of verder weg

	Werk-, oefen-, lesruimte	Lessen, work- shops, begelei- ding	Podia, tentoon- stellingsruimte, e.d.
	%	%	%
Dichtbij: eigen wijk of dorp	42	32	22
Iets verder weg: wel eigen gemeente	22	22	21
Verder weg: andere gemeente	16	17	17
Niet van toepassing	23	31	47

Beoefenaars die gebruik maken van werk-, oefen- of lesruimte buiten de deur, les hebben of een cursus of workshop doen of wel eens onder deskundige begeleiding oefenen, of wel eens optreden (et cetera) om anderen te tonen wat ze doen of maken. Kruistabellen per categorie van afstand (ja/nee) per soort voorzieningen. Som van percentages per kolom >100% omdat meerdere antwoorden mogelijk zijn.

Tabel 38 Tevredenheid over bereikbaarheid van voorzieningen

	Werkruimte, re- petitieruimte, oe- fen- of leslokaal	Lessen, work- shops, begelei- ding	Podia, tentoon- stellingsruimte, e.d.
	%	%	%
Heel tevreden	54	47	38
Tamelijk tevreden	31	28	26
Niet tevreden, niet ontevreden	12	18	26
Tamelijk ontevreden	1	1	1
Heel ontevreden	2	6	8
Totaal	100	100	100

Beoefenaars die gebruik maken van werk-, oefen- of lesruimte buiten de deur, les hebben of een cursus of workshop doen of wel eens onder deskundige begeleiding oefenen, of wel eens optreden (et cetera) om anderen te tonen wat ze doen of maken.

Tabel 39 Oordeel over beschikbaarheid van voorzieningen

	Werkruimte, repetitieruimte, oefen- of leslokaal	Lessen, workshops, begeleiding	Podia, tentoonstellingsruimte, e.d.
	%	%	%
Ruim voldoende	45	39	32
Voldoende	36	34	33
Te weinig	7	7	7
Weet ik niet	12	21	29
Totaal	100	100	100

Beoefenaars die gebruik maken van werk-, oefen- of lesruimte buiten de deur, les hebben of een cursus of workshop doen of wel eens onder deskundige begeleiding oefenen, of wel eens optreden (et cetera) om anderen te tonen wat ze doen of maken.

Tabel 40 Te weinig voorzieningen naar activiteit (hoofdsoort)

	Beeldende activiteiten	Muziek	Dans	Theater	Creatief schrijven	Media
	%	%	%	%	%	%
Te weinig werkruimte	7	5	8	9	0	7
Te weinig les	7	5	8	10	6	6
Te weinig podia	7	8	6	7	6	6

Beoefenaars die gebruik maken van werk-, oefen- of lesruimte buiten de deur, les hebben of een cursus of workshop doen of wel eens onder deskundige begeleiding oefenen, of wel eens optreden (et cetera) om anderen te tonen wat ze doen of maken en vinden dat er te weinig voorzieningen beschikbaar zijn.

Tabel 41 Te weinig voorzieningen naar mate van stedelijkheid

	Zeer sterk stedelijk	Sterk stedelijk	Matig stedelijk	Weinig stedelijk	Niet stedelijk	Totaal
	%	%	%	%	%	%
Te weinig werkruimte	8	7	4	8	6	7
Te weinig les	9	5	8	8	4	7
Te weinig podia	6	7	7	8	7	7

Beoefenaars die gebruik maken van werk-, oefen- of lesruimte buiten de deur, les hebben of een cursus of workshop doen of wel eens onder deskundige begeleiding oefenen, of wel eens optreden (et cetera) om anderen te tonen wat ze doen of maken en vinden dat er te weinig voorzieningen beschikbaar zijn.

Tabel 42 Voorzieningen weggevallen in de afgelopen twee jaar?

	%
Ja	4
Nee	51
Weet ik niet	13
Niet van toepassing: ik maakte in 2015 en 2016 geen gebruik van voorzieningen	32
Totaal	100

Beoefenaars van kunstzinnige of creatieve activiteiten.

Informatie over en voor kunstzinnige en creatieve activiteiten

Informatie over het aanbod, plekken, kwaliteit, kosten et cetera van voorzieningen voor actieve cultuurparticipatie kan op zichzelf ook als een voorziening gezien worden. Gevraagd naar bronnen waaruit ze informatie krijgen over activiteiten in hun omgeving, noemen beoefenaars in de eerste plaats vrienden en kennissen en ook ouders of andere familieleden. Andere informatiekanalen zijn wat minder belangrijk.

Tabel 43 Informatiebronnen over kunstzinnige en creatieve activiteiten in de omgeving

	Meestal	Soms	Nooit
	%	%	%
Vrienden, kennissen	24	51	25
Familie (ouders, andere)	16	44	40
Dagblad	6	30	64
Huis-aan-huisblad	10	36	54
Websites van verenigingen, e.d.	16	38	46
Facebook	17	37	46
Andere websites	15	41	44
Andere sociale media	10	35	55

Beoefenaars van kunstzinnige of creatieve activiteiten. Krustabellen per informatiebron (ja/nee).

Tabel 44 Soort informatiekanalen dat beoefenaars meestal of soms gebruiken, naar leeftijd

	6-11 jaar	12-19 jaar	20-34 jaar	35-49 jaar	50-64 jaar	65+
	%	%	%	%	%	%
Vrienden, kennissen, familie	88	83	86	89	86	84
Dagbladen en huis-aan-huisbladen	31	30	36	39	52	53
Websites van verenigingen e.d.	65	59	63	67	66	51
Facebook	50	65	80	72	57	37
Andere sociale media	43	67	63	61	47	28

Beoefenaars van kunstzinnige of creatieve activiteiten. Krustabellen per soort informatiekanaal (ja/nee) naar leeftijd.

Tabel 45 Informatiebronnen van beoefenaars die geabonneerd zijn op een tijdschrift of geregeld gebruik maken van websites voor of over hun activiteiten

Abonnement op tijdschrift en geregeld bezoek websites	3%
Alleen abonnement op tijdschrift	3%
Alleen geregeld bezoek websites	12%
Geen van beide	82%

4 Vergelijking en trendgegevens

Trendgegevens 2009-2017

Resultaten van de NMAK 2017 zijn op een aantal punten te vergelijken met die van de NMAK 2015, 2013 en van de oude Monitor Amateurkunst (2009-2012):

- neemt het percentage beoefenaars tussen 2009 en 2017 af of toe, of gaat het op en neer?
- gaan die trends gelijk op voor alle soorten activiteiten (disciplines) of neemt het percentage beoefenaars van sommige disciplines af en van andere disciplines toe?
- leeftijd: komen er meer jongere of oudere beoefenaars, of blijft de leeftijdsverdeling gelijk?
- geslacht: neemt het aandeel van jongens en mannen toe onder de beoefenaars of gaan (nog) meer meisjes en vrouwen in hun vrije tijd iets creatiefs doen?
- geografische spreiding: neemt het percentage beoefenaars onder bewoners van grote steden of juist van het niet-verstedelijkte platteland af of toe?

De gegevens staan in tabel 48.

Hierbij is een belangrijk voorbehoud te maken. Resultaten van de NMAK 2017 zijn goed te vergelijken met die van de NMAK 2015 en de NMAK 2013. Verschillen tussen die resultaten en resultaten van de oude Monitor Amateurkunst kunnen (mede) berusten op verschillen in de vraagstelling, in de analyse van gegevens, in de omvang van de steekproef en in de weging van gegevens. Conclusies over *trends* in amateurkunstbeoefening in de periode 2009-2015 kunnen beter getrokken worden op basis van de MAK, NMAK én andere bronnen samen, zoals de Vrijtijdsomnibus (VTO) van het SCP en het LISS-panel (Longitudinal Internet Studies for the Social Sciences) van Tilburg University. Verschillende onderzoeken kunnen verschillende uitkomsten hebben voor een bepaald jaar, maar zouden met elkaar wel ongeveer dezelfde trend moeten aangeven over een langere periode: dalen, stijgen, op en neer of gelijkblijvend.

Tabel 46 Kunstzinnig en creatief actief in de vrije tijd: trendgegevens 2009-2017

Gegevens	*2009	*2011	**2013	**2015	**2017
	%	%	%	%	%
Kunstzinnig of creatief actief? (bevolking)					
Ja	52	48	41	41	40
Soort activiteit (bevolking)					
% beoefenaars beeldend	21	21	20	21	20
% beoefenaars muziek	21	16	18	19	19
% beoefenaars dans	12	11	9	8	9
% beoefenaars theater	6	5	4	4	5
% beoefenaars schrijven	12	13	6	7	7
% beoefenaars	14	15	12	12	12

media					
Leeftijd (bevolking)					
% beoefenaars van 6-11 jarigen	76	66	60	61	67
% beoefenaars van 12-19 jarigen	54	64	58	53	49
% beoefenaars van 20-34 jarigen	50	50	44	39	40
% beoefenaars van 35-49 jarigen	52	44	36	36	36
% beoefenaars van 50-64 jarigen	46	45	35	38	37
% beoefenaars van 65+'ers	44	35	38	36	35
Totaal	52	48	41	41	40
Geslacht (beoefenaars)					
% mannen	43	42	42	38	39
% vrouwen	57	58	58	62	61
Totaal	100	100	100	100	100
Geografisch (beoefenaars)#					
% van beoefenaars West	46	43	45	44	43
% van beoefenaars Noord	10	12	11	11	11
% van beoefenaars Oost	20	24	21	21	22
% van beoefenaars Zuid	24	21	24	24	24
Totaal	100	100	100	100	100

Bronnen: cijfers voor 2009-2012 uit publicaties van Kunstfactor (Monitor Amateurkunst); cijfers voor 2013, 2015 en 2017 gebaseerd op analyse van databestanden van de Nieuwe Monitor Amateurkunst 2013, 2015 en 2017 door het LKCA. # De geografische verdeling van de hele bevolking van zes jaar en ouder loopt gelijk op met die van de beoefenaars, van West naar Zuid (zie ook tabel 6).

Vergelijking 2013, 2015 en 2017

Tabel 47 Vergelijking tussen 2017, 2015 en 2013 op een aantal kenmerken

Kenmerken	2013	2015	2017
	%	%	%
Bevolking: doet in vrije tijd iets kunstzinnigs of creatiefs	41	41	40
Beoefenaars: soort activiteiten	%	%	%

Beeldend	48	50	49
Muziek	44	46	46
Dans	23	19	21
Theater	9	10	13
Creatief schrijven	15	16	16
Media	24	28	30
Beoefenaars: patroon/intensiteit	%	%	%
Hele jaar, bijna elke dag	19	23	20
Hele jaar, bijna elke week	31	44	41
Hele jaar, bijna elke maand	15	13	16
Deel van het jaar	11	9	8
Af en toe	24	11	16
Beoefenaars: gebruik ruimte	%	%	%
Eigen woonruimte	59	64	61
Aparte ruimte bij eigen woning	12	13	12
Ruimte elders	39	38	43
Beoefenaars: hoe komt u aan ruimte elders	%	%	%
Vereniging of club		30	31
Met de groep		25	24
Regelen we zelf		17	16
Docent		36	38
Beoefenaars: optreden, tonen, laten lezen	%	%	%
Ja, opgetreden, getoond of laten lezen	36	31	29
- Ruimte in zalencentrum, buurthuis, kerk, etc.	54	40	
- Theater, concertzaal	31	25	28
- Openbare ruimte buiten	25	18	17
- Digitale podia op internet	22	27	32
- Festivals, concoursen	15	13	13
- Tijdschriften, kranten, gedrukte media	12	6	5
- Café, horeca	12	9	10
- Galerie, museum, expositieruimte voor kunst	8	4	4
Beoefenaars: voldoende voorzieningen in omgeving?#	%	%	%
Ja, (ruim) voldoende	90		
Ja, (ruim) voldoende werk-, repetitie-, oefenruimte		79	81
Ja, (ruim) voldoende lessen, workshops, begeleiding		73	73
Ja, (ruim) voldoende podia, tentoonstellingsruimte		65	65
Beoefenaars: voorzieningen weggefallen (laatste twee jaar)?	%	%	%
Ja	4	4	4

In 2013 is de vraag alleen in het algemeen gesteld, in 2015 en 2017 niet in het algemeen maar per soort voorzieningen.

Literatuur

Ijdens, T. (2015), *Kunstzinnig en creatief in de vrije tijd. Monitor Amateurkunst 2015*. Utrecht: LKCA.

Kunstfactor (2009). *Amateurkunst – de feiten. Monitor Amateurkunst in Nederland 2009*. Utrecht: Kunstfactor.

Kunstfactor (2010). *Monitor Amateurkunst 2010*. Utrecht: Kunstfactor.

Kunstfactor (2011). *Amateurkunst: Feiten en trends. Monitor Amateurkunst in Nederland 2011*. Utrecht: Kunstfactor.

Kunstfactor (2012). *Factsheet amateurkunst in Nederland 2012*. Utrecht: Kunstfactor.

Colofon

Kunstzinnig en creatief in de vrije tijd. Monitor Amateurkunst 2017. Technisch rapport.

Auteurs

Arno Neele
Zoë Zernitz
Teunis IJdens

Met medewerking van

Hans Mariën (IVAdata)
Josefiene Poll

Uitgever

Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA)
Kromme Nieuwegracht 66
Postbus 452
3500 AL Utrecht
030 711 51 00
info@lkca.nl
www.lkca.nl

Het LKCA

Het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) wil ervoor zorgen dat iedereen goede cultuureducatie krijgt (op school én in de vrije tijd) en dat iedereen kan meedoen aan culturele activiteiten.

Hoe doen we dat?

Wij ondersteunen professionals en bestuurders in ons vakgebied met kennis. Op onze bijeenkomsten, die we vaak samen met partners organiseren, ontmoet je professionals uit het hele land die van en met elkaar willen leren of willen samenwerken. Ook zetten we samen met professionals nieuwe ontwikkelingen in gang. Onze website staat boordevol informatie en ook onze publicaties zijn daar te vinden. Volg ons via onze nieuwsbrieven en/of social media, dan blijf je op de hoogte van ontwikkelingen binnen en buiten de sector. Heb je een vraag? Dan kun je ons altijd bellen of mailen.

©LKCA Utrecht, oktober 2017

Het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) is het kennisplatform voor professionals, bestuurders en beleidsmakers in cultuureducatie en cultuurparticipatie. We delen kennis en ervaring met iedereen die zich inzet voor cultuureducatie, binnen het onderwijs en daarbuiten, en amateurkunst.

Meer weten over het LKCA?

Ga naar www.lkca.nl, schrijf u in voor onze nieuwsbrieven of volg ons op Twitter, Facebook en LinkedIn.

LKCA

Kromme Nieuwegracht 66
Postbus 452, 3500 AL Utrecht
030 711 51 00, info@lkca.nl

www.lkca.nl